

Andet end det, der var sagt i Udkastet. Det er en Redactionsforandring, som har behaget Fleertallet af Udvalget; det forekom det, at det Samme blev udtrykt ved Ordene „at søge Erhverv“ som ved „at gjøre sig Forretning deraf“, og man har foretrukket det første Udtryk. Dette Spørgsmaal skal imidlertid, efter den Anledning, den høitæredede Minister dertil har givet, blive gjort til Gjenstand for fornyet Overveielse inden Sagens 3die Behandling. Naar den ærede sidste Taler fandt det urigtigt, at man ikke uden Videre vilde lade dem, som tidligere have drevet Pantelaanernæring uden nogenomhelst Undersøgelse af deres Forhold, vedblive at drive denne Næring, kan jeg ikke være enig med ham deri. Det forekommer mig, at man maa lægge Mærke til, at efter den tidligere bestaaende Lovgivning har Pantelaanernæringen været drevet uden Tilladelse, den har været en fuldstændig fri Næring; men at den Omstændighed, at de Paagjældende have drevet denne Næring frit, nu skal berettigede dem til at erhverve Bevilling paa denne Næring, forekommer det mig, at der ikke er nogen Grund til. Naar Lovgivningen er kommen til det Resultat, at denne Næring, som tidligere Alverden har været berettiget til at drive, nu skal være knyttet til Bevilling, saa seer jeg ikke, hvorfor denne nye Bestemmelse ikke skal kunne gjøres anvendelig paa dem, der tidligere have bestæftiget sig dermed. Naar det antages som Princip, at straffede Personer, navnlig saadanne Personer, som have gjort sig skyldige i Eiendomsindgreb, ikke bør kunne drive denne Næring, forekommer det mig unaturligt nu at give en Lov, hvorved man vil tvinge Administrationen til dog at give det Slags Personer Bevilling til at drive Pantelaanernæring.

Jeg kommer nu til Slutning til at omtale Udvalgets Fleertals Forslag til § 4, mod hvilken der jo fra flere Sider er gjort Indvendinger. Disse Indvendinger gaae, saavidt mig synes, egentlig ud paa, at det er tvivlsomt, om disse Bestemmelser ville have nogen tilfredsstillende Virkning. Den ærede Taler, som navnlig har talt derimod, har idetmindste kun meget svagt turdet antyde den Mening, at disse Bestemmelser skal kunne gjøre nogen positiv Skade,

eller at der skulde være nogen Fare for at vedtage dem, og jeg tilstaaer ogsaa, at jeg troer, det vil være vanstelig at gjøre det sandsynligt, at der vil fremkomme nogen Fare ved saadanne Bestemmelser som dem, til hvis Vedtagelse Udvalget i den nævnte Paragraph har villet give en Udfigt. Det vil jo ganske vist være Tilfældet, at det kunde medføre en Skade, dersom de kunde have tilfølgende, at Concurrencen mellem Pantelaanerne indskrænkedes saaledes, at det kunde formodes, at den fattige Befolkning vilde lide et Tab derved, at den ikke havde saa mange Steder at kunne henvende sig til som nu, og af den Grund skulde være nødsaget til at gaae ind paa flettere Betingelser end nu. Men jeg er overbevist om, at snarere det Modsatte vil vise sig at være Tilfældet. Jeg troer, at det vil vise sig, at, dersom Udvalgets Forslag kunde føre til noget at indskrænke Concurrencen mellem Pantelaanerne, da vilde dette netop være til Fordeel for den fattige Befolkning, idet det nemlig alene kunde være til Nytte, om nogle af de Pantelaanere, der nu drive deres Forretning i et meget ringe Omfang, og som følge deraf troe, at det er nødvendigt for dem for det enkelte Aar at beregne sig en overordentlig stor Fordeel, gik ind, og Forretningerne derved kom i Hænderne paa dem, som dreve dem i noget større Omfang og som følge deraf ogsaa paa en mere reel og forretningsmæssig Maade. En anden Sag vilde det være, dersom man kunde troe, at Pantelaaner-Institutternes Antal vilde blive saa indskrænket, at der ikke vilde blive nok tilbage. Det troer jeg dog ikke, at der er nogen Grund til at frygte for; navnlig her i Kjøbenhavn lader de bestaaende Institutters Forretningskreds og Virksomhed sig let saaledes udvide, at den største Deel af de private Pantelaanere meget vel kunde undværes. Jeg er fuldkommen enig med den ærede sidste Taler i, at det vigtigste Middel til i disse Forhold at sørge for den fattige Befolkning vilde være, at Private sørgede for at indrette Instituter, som ikke gaae ud paa at gjøre sig en Fordeel, men netop paa at sørge for den arbejdende Klasse. Jeg troer, at man roligt kan overgive sig til det Haab, at saadanne Instituter ville komme frem i tilstrækkelig Mængde, saa at man ikke behøver